

Curriculum Vitae Profesional

Edición en Galego (30 / 05 / 2010)

APELIDOS: Monteagudo Romero

NOME: Xosé Henrique

ESPECIALIZACIÓN : Filoloxías Galega e Portuguesa

FORMACIÓN ACADEMICA

LICENCIATURA Filoloxía Hispánica   *CENTRO* Facultade de Filoloxía (USC)
DATA 29/ VII/1981

DOUTORADO

Facultade de Filoloxía (Universidade de Santiago de Compostela). 15 /IX/ 1995

DIRECTOR DE TESE: Antonio Santamarina Fernández

SITUACIÓN PROFESIONAL ACTUAL

ORGANISMO: Universidade de Santiago de Compostela

FACULTADE, ESCOLA ou INSTITUTO DO C.S.I.C.: Facultade de Filoloxía

DEPT./SECC./ UNIDADE ESTR.: Departamento de Filoloxía Galega

CATEGORIA PROFESIONAL E DATA DE INICIO: Profesor Titular, 10 / IV/ 1997

ENDEREZO POSTAL: Burgo das Nacións, s/n 15782-Santiago

TELEFONO: 981563100, ext. 11791

POSTOS DOCENTES ANTERIORES NA UNIVERSIDADE

Datas: 3, novembro,1982 ata 30, setembro,1986

Posto: Profesor Axudante de Clases Prácticas

Institución: Universidade de Santiago de Compostela

Datas: 1, outubro,1986 ata 30, setembro,1987

Posto: Profesor Encargado de Curso (Nivel C)

Institución: Universidade de Santiago de Compostela

Datas: 1, outubro,1987 ata 30, setembro, 1988

Posto: Profesor Asociado a tempo completo (T3-TC)

Institución: Universidade de Santiago de Compostela

Datas: 1, outubro,1988 ata 30, setembro,1989

Posto: Colloquial Assistant in Spanish

Institución: The University of Birminhgam (UK)

Datas: 1, outubro,1989 ata 14, xaneiro,1996

Posto: Profesor Asociado a tempo completo (T3-TC)

Institución: Universidade de Santiago de Compostela

Datas: 15, xaneiro,1996 ata 9, abril,1997

Posto: Profesor Titular Interino de Universidade

Institución: Universidade de Santiago de Compostela

Datas: 10, abril,1997 ata a actualidade

Posto: Profesor Titular de Universidade

Institución: Universidade de Santiago de Compostela

OUTROS POSTOS E ACTIVIDADES ACADÉMICAS E DE SERVIZO PÚBLICO

- Investigador do Instituto da Lingua Galega (Universidade de Santiago de Compostela) desde 1981 ata a actualidade. Membro do seu Consello Científico desde 1995.
- Secretario do Departamento de Filoloxía Galega (USC) de 5/ IX/1986 a 7/IX/1987.
- Membro do Claustro Universitario da USC nos períodos 1986-1990, 1990-1994, 1994-2000.
- Asesor do Reitor da USC para a Normalización Lingüística, 2/XI/1990 ata 30/IX/1994.
- Director do Arquivo de Planificación Lingüística / Centro de Documentación Sociolingüística de Galicia (Consello da Cultura Galega), desde 1998.
- Membro da Sección de Lingua do Consello da Cultura Galega desde 1996. Coordinador da Sección de Lingua do Consello da Cultura Galega desde 1998.
- Membro do Plenario do Consello da Cultura Galega desde 1998.
- Secretario do Consello da Cultura Galega desde 1999, reeleito en 2004.
- Membro desde 1982 do Consello de redacción de la revista *Dorna. Expresión Poética Galega*, editada polo Departamento de Filoloxía Galega da Universidade de Santiago.
- Membro desde 1989 do Consello de redacción de *Grial. Revista Galega de Cultura*, de periodicidade trimestral (publicada pola Editorial Galaxia). Co-director desta revista desde 2003.
- Membro do Consello de redacción da revista *Estudos de Lingüística Galega*.
- Investigador do Centro de Lingüística Geral e Aplicada da Universidade de Coimbra.
- Membro do Conselho Editorial de Parábola Editorial (São Paulo).

PREMIOS E DISTINCIÓNS

- Premio de Investigación ‘Losada Diéguez’ (compartido con Rosario Álvarez Blanco e Xosé Luís Regueira), pola *Gramática Galega*, 1987.
- Premio da Crítica ‘Galicia’ de investigación 1989 polo *Diccionario Normativo galego-castelán*.
- Premio Extraordinario de Doutoramento, outorgado pola Facultade de Filoloxía, 1995.
- Premio de Ensayo sobre las lenguas y literaturas gallega, vasca y catalana”, da Universidad Nacional de Educación a Distancia (Madrid), 1997.
- Premio de Investigación ‘Losada Diéguez’, pola *Historia social da lingua galega*, 2000.
- Premio da crítica ‘Galicia’ de investigación 2009, pola obra *Letras Primeiras. O foral do burgo de Caldelas, os primordios da lírica trobadoresca e a emerxencia do galego escrito*.

EXPERIENCIA DOCENTE NO PRIMEIRO E SEGUNDO CICLOS

CARGA DOCENTE. DISCIPLINAS MINISTRADAS

- Seminario (clases Prácticas) de Lingüística Románica I para os alumnos de 4º curso de Filoloxía Hispánica e Filoloxía Románica durante os cursos 1982-83, 1983-84, 1984-85, 1985-86 (30 horas de clase por curso e grupo).
- Clases teóricas de Lingüística Románica I para os alumnos de 4º curso de Filoloxías Hispánica (Español) e Románica (Francés) durante o curso 1986-87 (80 horas de clase por curso e grupo).
- Clases teóricas de Lingüística Románica I para os alumnos de 4º curso de Filoloxías Hispánica (Español) e Hispánica (Galego-portugués) durante os cursos 1987-88 e 1989-90
- Clases teóricas e prácticas de Lingüística Románica I para os alumnos de 4º curso de Filoloxías Hispánica (Galego-portugués) e Románica (Francés), durante os cursos 1990-91 e 1991-92.
- Clases teóricas de Lingüística Románica I para os alumnos de 4º curso de Filoloxía Hispánica (Galego-Portugués), durante o curso 1993-94 e 1994-95.
- Clases teóricas e prácticas de Lingüística Románica II para os alumnos de 5º curso de Filoloxía Hispánica (Galego-Portugués) nos cursos 1991-92, 1992-93, 1993-94, 1994-95 e 1995-96.
- Clases teóricas e prácticas de Lingüística Románica II para os alumnos de 5º curso de Filoloxía Románica (Francés) nos cursos 1991-92, 1992-93, 1993-94 e 1995-96.
- Clases prácticas de “Segunda lingua: Catalán II” para alumnos de Filoloxía Hispánica (Galego-Portugués).
- Clases teóricas e prácticas de “Variedades románicas minorizadas I” para alumnos de Filoloxía Hispánica (Español e Galego-Portugués) e Románica (Francés), durante o curso 1995-96.
- Clases teóricas e prácticas da materia “Lingua Galega”, para alumnos de Filoloxía Galega, durante os cursos 1996-97 e 1997-98.
- Clases teóricas da materia “Lingua Galega II”, para alumnos de Filoloxía Galega, durante o curso 1996-97.
- Clases prácticas das materias “Prácticas de Lingua Galega I e II”, para alumnos de Filoloxía Galega, durante os cursos 1998-99 e 1999-2000.
- Clases prácticas da materia “Lingua Galega” para alumnos de Filoloxía Hispánica.
- Clases teóricas e prácticas da materia “Historia do Galego Escrito”, para alumnos de segundo curso de Filoloxía Galega, durante os cursos 1996-97, 1997-98, e 1990-2000.
- Clases teóricas e prácticas da materia “Historia do Galego Escrito”, para alumnos de quinto curso de Filoloxía Galega, durante o curso 2004-05.
- Clases teóricas e prácticas da materia “Sociolingüística Galega”, para alumnos de 3º de Filoloxía Galega, durante os cursos 1996-97, 1997-98, 1998-99 e 1999-2000.
- Clases teóricas e prácticas da materia “Introdución á Sociolingüística Galega”, para alumnos de terceiro curso de Filoloxía Galega, durante os cursos 2000-01, 2001-02, 2002-03, 2003-04 e 2004-05.

- Clases teóricas e prácticas de “Historia Externa da Lingua Galega”, para alumnos de 2º curso de Filoloxía Galega, durante os cursos 2000-01, 2001-02, 2000-03.
- Clases teóricas e prácticas da materia “Planificación Sociolingüística da Lingua Galega” para alumnos de cuarto curso de Filoloxía Galega, durante os cursos 2001-02, 2002-03, 2003-04 e 2004-05.
- Clases teóricas e prácticas de “Historia do Galego Escrito”, para os alumnos de quinto curso de Filoloxía Galega, durante o curso 2004-05.

TRABALLOS ACADEMICAMENTE DIRIXIDOS

- Curso 2001/02. Teresa Iglesias Cancelo: *Saudades Gallegas. Estudio lingüístico e sociolingüístico.*
- Curso 2002/03. Xandra Palmou Suárez. *Historia da Mesa pola Normalización Lingüística.*
- Curso 2002/03. Concepción Diéguez Diéguez: *A lexislación sobre as linguas minorizadas do Estado Español no bienio 1978-1979. A visión da sociedade española desde a perspectiva de El País e ABC.*
- Curso 2003/04. Damián Barrós Novo: *Represión e defensa da lingua galega no primeiro franquismo (1939-1963).*
- Curso 2004/2005. Dolores Villanueva Gestoso: *Estudo Sociolingüístico do lugar da Xesteira (Concello de Cotobade).*

EXPERIENCIA DOCENTE EN CURSOS DE DOUTORAMENTO

CURSOS MINISTRADOS

- BIENIO 1996-1998 (UNIVERSIDADE DE SANTIAGO DE COMPOSTELA)

Programas de doutoramento en Filoloxía Galega e Lingüística

1º curso: *Lingua, sociedade e cultura na Galicia de entreguerras (1916-36) (I)*

2ª curso: *Lingua, sociedade e cultura na Galicia de entreguerras (1916-36) (II)*

- 1996 (CITY UNIVERSITY OF NEW YORK/ THE GRADUATE SCHOOL AND UNIVERSITY CENTER)

Doctoral Program in Hispanic Luzo-Brazilian Literatures and Languages

El ensayo de la Generación 'Nós'

- BIENIO 1997-1999 (UNIVERSIDADE DE SANTIAGO DE COMPOSTELA)

Programas de doutoramento en Filoloxía Galega e Lingüística

1º curso: *Lingua, sociedade e cultura na Galicia de entreguerras (1916-36) (II)*

2º curso: *Ideas e debates sobre a lingua en Galicia durante a IIª República*

- 1997 (UNIVERSIDADE DE LISBOA/ DEPARTAMENTO DE LINGÜÍSTICA GERAL E ROMÂNICA. FACULDADE DE LETRAS)

Seminario de Posgraduação em Lingüística Histórica.

Formação da Língua Galega Primitiva

- BIENIO 1998-1999 (UNIVERSIDADE DE SANTIAGO DE COMPOSTELA)

Programas de doutoramento en Filoloxía Galega e Lingüística

1º curso: *Ideas e debates sobre a lingua en Galicia durante a IIª República (1930-36)*

2º curso: *A cultura da lingua galega no pre-rexurdimento (ca. 1800-ca. 1850)*

- BIENIO 1999-2001 (UNIVERSIDADE DE SANTIAGO DE COMPOSTELA)

Programas de doutoramento en Filoloxía Galega e Lingüística

1º curso: *A cultura da lingua galega no pre-rexurdimento (ca. 1800-ca. 1850)*

2º curso: *Historia social da lingua galega: a idade contemporánea (sécs. XIX e XX)*

- CURSO 2000-2001 (UNIVERSIDADE DE SANTIAGO DE COMPOSTELA)

Programas de doutoramento en Filoloxía Galega e Lingüística

Historia social da lingua galega: a idade contemporánea (sécs. XIX e XX)

- CURSO 2000-2001 (UNIVERSIDADE DE SANTIAGO DE COMPOSTELA)

Programas de doutoramento en Filoloxía Galega e Lingüística

Historia social da lingua galega: a idade contemporánea (sécs. XIX e XX)

- CURSO 2001-2002 (UNIVERSIDADE DE SANTIAGO DE COMPOSTELA)

Programas de doutoramento en Filoloxía Galega e Lingüística

Historia social da lingua galega: a idade contemporánea (sécs. XIX e XX)

- CURSO 2002-2003 (UNIVERSIDADE DE SANTIAGO DE COMPOSTELA)

Programas de doutoramento en Filoloxía Galega e Lingüística

Historia social da lingua galega: a idade contemporánea (sécs. XIX e XX)

- CURSO 2003-2004 (UNIVERSIDADE DE SANTIAGO DE COMPOSTELA)

Programas de doutoramento en Filoloxía Galega e Lingüística

Historia social da lingua galega: a idade contemporánea (sécs. XIX e XX)

- 2004 (UNIVERSIDAD DE BUENOS AIRES/ FACULTAD DE FILOSOFÍA Y LETRAS)

Programa de Doctorado y Programa de Maestría

La situación sociolingüística de la lengua gallega

DIRECCIÓN DE TRABALLOS DE INVESTIGACIÓN TUTELADOS

- Sánchez Vidal, P., *Contribución ó estudio do proceso de codificación ortográfica e gramatical do galego: orientacións, conflito e fases do debate normativo* (1998).
- Bragado Trigo, S., *Primeira aproximación a unha pragmática contrastiva do galego e do portugués* (1999).
- Barreiro Comedeiro, M., *Os alumnos galegos perante a normalización do ensino. Unha visión desde as investigacións realizadas (1975-1995)* (1999).
- Porto Sánchez, A., *As axudas da Dirección Xeral de Política Lingüística ás empresas e entidades do ámbito socioeconómico* (2002).
- Alonso Pintos, S., *Para unha historia do estándar galego. As propostas do período 1966-1980* (2000).
- Pérez Magdalena, R., *Planificación Lingüística e adquisición da lingua. A lingua galego no ensino non regrado de adultos* (2000).
- Martínez Fernández, A., *Aproximación á variación terminolóxica do galego na didáctica das Ciencias da Natureza* (2004).
- Fernández Carballido, X., *A proxección internacional da lingua galega* (2005).

DIRECCIÓN DE TESES DE DOUTORAMENTO

TITULO: O proceso de codificación do galego moderno (1950-1980)

DOUTORANDO: Serafín Alonso Pintos

UNIVERSIDADE: Santiago de Compostela

FACULTADE: Filoloxía

ANO: 2005

CUALIFICACION: Sobresaliente Cum Laude

TITULO: Los discursos sobre la nación y el lenguaje en la formación del Estado chileno (1842-1862). Estudio glotopolítico

DOUTORANDO: Elvira Narvaja de Arnoux

FACULTADE: Filoloxía

UNIVERSIDADE: Santiago de Compostela

ANO: 2007

CUALIFICACION: Sobresaliente Cum Laude

TITULO: Ideas sobre o galego e as orixes do portugués na lingüística lusa do século XIX. Xénese e impacto en Galicia da hipótese celtista

DOUTORANDO: Beatriz García Turnes

UNIVERSIDADE: Santiago de Compostela

FACULTADE: Filoloxía

ANO: 2008

CUALIFICACION: Sobresaliente Cum Laude

TITULO: Contribución ao estudo do proceso de codificación ortográfica e gramatical do galego: orientacións, conflito e fases do debate normativo (1980-2003)

DOUTORANDO: Pablo Sánchez Vidal

UNIVERSIDADE: Santiago de Compostela

FACULTADE: Filoloxía

ANO: 2009

CUALIFICACION: Sobresaliente Cum Laude

PARTICIPACIÓN EN TRIBUNAIS DE TESES DE DOUTORAMENTO

- Esperança Maria da Cruz Marreiros Cardeira, *A Língua Portuguesa na primeira metade do século XV. Elementos para uma caracterização do Português Médio*. Dissertação de Doutoramento em Lingüística Portuguesa. Faculdade de Letras / Universidade de Lisboa, 1999. Orientador: Prof. Dr. Ivo Castro.
- Gabriel Rei-Doval, *A lingua galega no medio urbano: unha visión desde a macrosociolingüística*. Tese de Doutoramento. Facultade de Filoloxía / Universidade de Santiago de Compostela, 2001. Director: Prof. Dr. Modesto A. Rodríguez Neira.
- Bieito Silva Valdivia, *Interferencias morfosintácticas do castelán no galego. Avaliación da competencia do alumnado de educación secundaria*. Tese de Doutoramento. Facultade de Ciencias da Educación / Universidade de Santiago de Compostela, 2003. Directores: Dr. Modesto A. Rodríguez Neira, José M. Vez Jeremías.
- Valentina Formoso Gosende, *O idioma galego no ámbito empresarial*. Tese de Doutoramento, Facultade de Filoloxía / Universidade de Santiago, 2005. Director: M. González González.
- Isabel Maria de Almeida Santos, *Norma e codificação. A produção lingüístico-gramatical portuguesa*. Dissertação de doutoramento em Letras, sob a orientação da Professora Doctora Clorinda de Azevedo Maia, Faculdade de Letras / Universidade de Coimbra, 2006.
- Hakan Casares Berg, *Competencias bilingües do alumnado do último curso do ensino obrigatorio da comarca de Santiago*. Tese de doutoramento, Facultade de Filoloxía e Tradución, Universidade de Vigo, 2008. Director: Anxo Lorenzo Suárez.

ATIVIDADES DOCENTES NOUTRAS UNIVERSIDADES

Centro: The University of Birmingham

Localidade: Birmingham (Reino Unido)

Data de inicio e remate: 1, outubro, 1988 a 30, setembro, 1989

Actividade: Lector de español. Estudantes de primeiro e segundo ciclos.

Centro: The Graduate School and University Center (City University of New York)

Localidade: New York. *País:* U.S.A.

Data de inicio e remate: 26 / VIII / 1996 a 30 / IX / 1996

Centro: Departamento de Linguística Geral e Românica / Universidade de Lisboa

Localidade: Lisboa. *País:* Portugal

Data de inicio e remate: 21 / V / 1997 a 18 / VI / 1997

Centro: Instituto de Lingüística / Universidad de Buenos Aires

Localidade: Buenos Aires. *País:* Argentina

Data de inicio e remate: 22 /II / 2004 a 7 / IV / 2004

Centro: The Graduate School and University Center (City University of New York)

Localidade: New York. *País:* USA

Data de inicio e remate: 24 /VIII / 2006 a 30 / IX / 2006

Centro: Instituto de Lingüística / Universidad de Buenos Aires

Localidade: Buenos Aires. *País:* Argentina

Data de inicio e remate: 21 /IX / 2007 a 14 / X / 2007

Centro: Department of Iberian and Latinoamerican Studies / University of California-SB

Localidade: Santa Barbara. *País:* USA

Data de inicio e remate: 15 / IX / 2008 a 16 / XII / 2008

Centro: Departamento de Filologia Portuguesa- Universidade de São Paulo

Localidade: Universidade de São Paulo. *País:* Brasil

Data de inicio e remate: 3 / VIII / 2009 a 14 / VIII / 2009

Centro: The Graduate School and University Center (City University of New York)

Localidad: New York. *País:* USA

Ano: 2010

Duración: 22 /III / 2010 a 31 / III / 2010

OUTRAS ACTIVIDADES DOCENTES CURSOS DE LINGUA GALEGA

- Profesor de Lingua Galega no Instituto de Idiomas da Universidade de Santiago de Compostela, durante os cursos 1981-82, 1982-83 e 1983-84.
- Curso de lingua galega. Nivel superior. Profesores de EXB (60 horas, xaneiro-marzo, 1982). Santiago de Compostela.
- Curso de lingua galega. Nivel superior. Profesores EXB (60 horas, xullo, 1982). Santiago de Compostela.
- Curso de lingua galega. Nivel elemental. Profesionais dos medios de comunicación (90 horas, xaneiro- marzo, 1983). Santiago de Compostela.
- Curso de lingua galega. Nivel medio. Profesionais dos medios de comunicación (90 horas, xaneiro-marzo, 1984). Santiago de Compostela.
- Curso de lingua galega. Especialidade. Profesores de EXB (90 horas, novembro-décembro, 1984). Santiago de Compostela.
- Curso de lingua galega. Especialidade. Profesores de EXB (90 horas, xaneiro-marzo, 1986). Santiago de Compostela.
- Curso de lingua galega. Nivel superior. Profesionais dos medios de comunicación (90 horas, xuño-xullo, 1986). Santiago de Compostela.
- Curso de lingua galega. Especialidade. Profesores de EXB (90 horas, novembro-décembro, 1986). Santiago de Compostela.

PARTICIPACIÓN EN PROXECTOS FINANCIADOS

Título: *Aspectos sociolingüísticos do uso da lingua galega polos escolares*
Tipo: Proxecto de investigación / Análise e publicación de resultados
Entidade financiadora: Xunta de Galicia, mediante convenio co Instituto da Lingua Galega
Sede: Instituto da Lingua Galega
Duración: 1, xaneiro, 1983 a 31, decembro, 1986
Director: X. H. Monteagudo Romero

Título: *Las relaciones literarias entre España y Portugal del romanticismo a la modernidad*
Tipo: Programa de Acciones Integradas de Investigación Científica y Técnica entre España y Portugal
Entidade financiadora: Ministerio de Educación y Ciencia
Sede: Universidade de Santiago de Compostela
Duración: 1, xaneiro, 1990 a 31 de decembro 1990
Responsables: Pilar Vázquez Cuesta (USC) / Rita Lopes (Universidade Nova- Lisboa)

Título: *Historia do galego escrito*
Tipo: Proxecto de investigación
Entidade financiadora: Xunta de Galicia
Sede: Instituto da Lingua Galega
Duración: 1, xaneiro, 1992 ata 31, decembro, 1995
Investigador principal: Ramon Mariño Paz

Título: *Informe sobre Política e Normalización Lingüística en Galicia (1980-2000)*
Tipo: Proxecto de investigación / informe, con publicación de resultados
Entidades financiadoras: Consello da Cultura Galega / Comisión Europea, mediante convocatoria pública de subvención
Sede: Consello da Cultura Galega
Duración: 1, xaneiro, 1998 ata 31, decembro, 2005
Coordinadores: Xose Henrique Monteagudo Romero / Xoán Bouzada Fernández

Título: *Edición da obra de Alfonso D. R. Castelao*
Tipo: Proxecto de investigación / Edición de obra literaria
Entidade financiadora: Xunta de Galicia, mediante convenio
Sede: Fundación Castelao
Duración: 1, xaneiro, 1999 ata 31, decembro, 2000
Director: X. H. Monteagudo Romero

Título: *Estudo sociolingüístico comparado da situación do galego e do baixo alemán*
Tipo: Proxecto de investigación
Entidade financiadora: Xunta de Galicia, mediante convocatoria pública
Sede: Universidade de Santiago de Compostela
Duración: 1, setembro, 2002 ata 2, setembro, 2003
Investigador principal: Carmen Mellado Blanco

Título: *Análise da situación do ensino bilingüe na Comunidade autónoma de Galicia*
Tipo: Proxecto de investigación
Entidade financiadora: Xunta de Galicia, mediante convocatoria pública
Sede: Instituto da Lingua Galega / Real Academia Galega
Duración: 23, decembro, 2002 ata 22, decembro, 2004
Investigador principal: Manuel González González

Título: *Obra de Martín Sarmiento*

Tipo: Proxecto de investigación / Edición de textos

Entidades financiadoras: Consello da Cultura Galega / Xunta de Galicia (Dirección Xeral I + D + i) , mediante convenio

Sede: Consello da Cultura Galega

Duración: 1, xaneiro, 2004 ata 31, decembro, 2006

Coordinador: X. H. Monteagudo Romero

PUBLICACIÓNS

MONOGRAFÍAS CIENTÍFICAS

1. Monteagudo, H. / Novo, P./ Costas, H./ Rodríguez, E., *Aspectos sociolingüísticos do bilingüismo en Galicia. Segundo os alumnos da segunda etapa de E.X.B.* Santiago de Compostela, Xunta de Galicia, 1986.
2. Álvarez, R. / Monteagudo, H. / Regueira, X. L., *Gramática Galega*. Vigo, Editorial Galaxia, 1986 [2ª 1989, 3ª 1992, 4ª 1993, 5ª 1994, 6ª 1995].
3. García Cancela, X. / Monteagudo Romero, H. (coords.), *Diccionario normativo galego-castelán*. Vigo, Editorial Galaxia, 1988. [2ª 1992, 3ª 1994, 4ª 2000].
4. Fernández Salgado, X. A./ Monteagudo, H./ Puga Moruxa, M., *Nivel soleira*. Santiago de Compostela, Xunta de Galicia, 1993.
5. Monteagudo, H., *Historia social da lingua galega*. Vigo, Editorial Galaxia, 1999.
6. Monteagudo, H., *Alfonso Rodríguez Castelao*. Santiago de Compostela, Xunta de Galicia, 1999 [2ª ed. revisada 2000].
7. Monteagudo, H., *Castelao. Defensa e ilustración do idioma galego*. Vigo, Editorial Galaxia, 2000.
8. Monteagudo, H. / Bouzada, X. (coords.), *O proceso de normalización do idioma galego (1980-2000)*. 3 vols. Santiago, Consello da Cultura Galega, 2002-2003. [= *Volume I. Política Lingüística: análise e perspectivas*. 2002; *Volume II. Educación*. 2002; *Volume III. Elaboración e difusión da lingua*. 2003].
9. Monteagudo, H. / Lorenzo, A. (dirs.). *A sociedade galega e o idioma*. Santiago, Consello da Cultura Galega, 2006.
10. Monteagudo, H.: *Letras primeiras. O foral de Caldelas, a emerxencia do galego escrito e os primordios da lírica trobadoresca*. A Coruña: Fundación Barrié de la Maza, 2008.
11. Monteagudo, H. / Boullón Agrelo, A. I.: *De verbo a verbo. Documentos en galego anteriores a 1260*. Santiago de Compostela: Universidade de Santiago de Compostela, 2009.

ARTIGOS EN REVISTAS ACADÉMICAS

E CONTRIBUTOS A VOLUMES COLECTIVOS

1. García Sendón, M. / Monteagudo, H., “La oficialidad del gallego: historia y actualidade”, en *Revista de Llingua i Dret* 2 (1983), 85-95.
2. Monteagudo, H., “A obra filolóxica de A. Cotarelo Valledor”, en Filgueira Valverde, X. *et alii*, *A presenza de Armando Cotarelo en Galicia*. Santiago de Compostela, Xunta de Galicia, 1984; 83-100.
3. Monteagudo, H., “Aspectos sociolingüísticos do uso do galego, castelán e latín na Idade Media en Galicia”, *Revista de Administración Galega* 1 (1985), 85-108.
4. Monteagudo, H., “Dez anos de poesía galega”, *Grial* 89 (1985), 268-297.
5. Monteagudo, H., “*Titor*: forma medieval para o galego moderno”, *Verba* 13 (1986), 317-324.
6. Fernández Salgado, X. A./ Monteagudo, H./ Puga Moruxa, M., “Consideracións básicas para a renovación dos métodos de aprendizaxe do galego”, *Cadernos de Lingua* 1 (1990), 131-144.
7. Monteagudo, H., “Sobre a polémica da normativa do galego”, *Grial* 107 (1990), 294-316.
8. Monteagudo, H., “A modernización do léxico galego en *Sempre en Galiza* e a norma léxica do galego culto actual”, en Brea, M. / Fernández Rei, F. (eds.), *Homenaxe ó Profesor Constantino García*, 2 vols. Santiago de Compostela, Universidade de Santiago de Compostela, 1991; vol. I, 293-320.
9. Monteagudo, H., “Introdución” a R. Otero Pedrayo, *A Romaría de Xelmírez*. Vigo, Galaxia, 1991; 7-64.
10. Mato Domínguez, A. / Monteagudo, H., “O proceso de elaboración de *Sempre en Galiza*”, en Rodríguez Castelao, A. D., *Sempre en Galiza. Edición crítica*. Santiago, Universidade de Santiago de Compostela / Parlamento de Galicia, 1992; 19-68 [2ª ed., 2000].
11. Monteagudo, H., “As ideas lingüísticas de Castelao”, en Rodríguez Castelao, A. D., *Sempre en Galiza. Edición crítica*. Santiago de Compostela, Universidade de Santiago / Parlamento de Galicia, 1992; 145-176 [2ª ed., 2000].
12. Monteagudo, H., “Os cadernos (1938-1948) na obra e no tempo de Castelao”, en A. D. R. Castelao, *Cadernos (escolma)*, Vigo, Fundación Penzol /Editorial Galaxia, 1993; III-XXXIX.
13. Monteagudo, H. “Estudio lingüístico e sociolingüístico” en Rosalía de Castro, *Follas novas*. Vigo, Galaxia, 1993; 47-98.
14. Monteagudo, H., “Aspects of Corpus Planning in Galician”, *Plurilinguismes* 6 (1993), 121-53.

15. Monteagudo, H. / Santamarina, A., "Galician and Castilian in contact: historical, social and linguistic aspects", en Posner, R. / Green, J. (eds.), *Trends in Romance Linguistics and Philology. Volume 5: Bilingualism and Linguistic Conflict in Romance*. Berlin / New York, Mouton de Gruyter, 1993; 117-173.
16. Monteagudo, H. / Fernández Salgado, B., "The Standardization of Galician: The State of the Art", *Portuguese Studies* 9 (1993), 200-213.
17. Monteagudo, H., "Aspectos da teoría da lingua estándar do Círculo Lingüístico de Praga e os seus continuadores", *Grial* 122 (1994), 141-155.
18. Monteagudo, H., "Aspectos sociolingüísticos do uso escrito do galego, castelán e latín na Galicia tardomedieval (ss. XIII-XV)", en Hidalgo, E. / Lorenzo Gradín, P. (eds.), *Estudios galegos en homenaxe ó profesor Giuseppe Tavani*. Santiago de Compostela, Centro de Investigacións Lingüísticas e Literarias Ramón Piñeiro- Xunta de Galicia, 1994; 169-185.
19. Álvarez Blanco, R. / Monteagudo, H., "Gramática galega", en Holtus, G. / Metzeltin, M. / Schimtt, Ch. (eds.), *Lexikon der Romanistischen Linguistik*. Tübingen, Max Niemayer Verlag, 1994; vol. VI, tomo II, 1-22.
20. Fernández Salgado, B. / Monteagudo, H., "Do galego literario ó galego común: o proceso de estandarización na época contemporánea", en Monteagudo, H. (ed.), *Estudios de sociolingüística galega*. Vigo, Editorial Galaxia, 1995; 99-176.
21. Monteagudo, H., "Ideas sobre a lingua de Antón Losada Diéguez", en *Antón Losada Diéguez. 10 anos dun premio*. O Carballiño, Concello do Carballiño, 1995; 67-75.
22. Monteagudo, H., "Na procura da recendente pantera. Os escritores e a construción da lingua literaria", *Colóquio / Letras* 137- 138 (1995), 51-64.
23. Monteagudo, H., "Nación / creación. Estética e política no agromar do ensaio galego", *Anuario de Estudios Literarios Galegos* 1995, 63-108.
24. Monteagudo, H., "A *Crónica Galega dos Reinos de León e Castela* na historia e na historiografía galegas", en Dadson, T. / Oakley, R. J. / Odber de Baubeta, P. (eds.), *New Frontiers in Hispanic and Luso-Brazilian Scholarship*. Lewiston/ Queenston/ Lampeter, The Edwin Mellen Press, 1995; 33-55.
25. Vilavedra Fernández, D. (coord.), *Diccionario da Literatura Galega. Volume I. Autores*. Vigo, Editorial Galaxia, 1995.
26. Monteagudo, H., "Estudio introductorio", en H. Monteagudo (ed.), *De viva voz. Castelao: conferencias e discursos*. Santiago, Fundación Castelao, 1996; III-LXXXIX.
27. Monteagudo, H., "A galeguización da Universidade durante a II República", *Grial* 131 (1996), 305-330.
28. Monteagudo, H., "Xesús Ferro Couselo e a historia lingüística de Galicia", en *Xesús Ferro Couselo. Unha fotobiografía*. Vigo, Edicións Xerais de Galicia, 1996; 97-108.
29. Monteagudo, H., "Noticia dun texto prosístico en galego do século XVII: a *Memoria da fundación da confraría de Cambeadores*", en Lorenzo, R. / Álvarez, R. (eds.),

- Homenaxe a Pilar Vázquez Cuesta*. Santiago de Compostela, Universidade de Santiago de Compostela, 1996; 351-375.
30. Monteagudo, H., “Quince anos de política lingüística en Galicia (1981-96). Notas para un balance”, *Grial* 136 (1997), 527-48.
  31. Monteagudo, H., “Modelos de lingua. Consideracións teóricas ó fío do debate sobre a estandarización do galego”, *Cadernos de Lingua* 16 (1997), 5-33.
  32. Lamuela, X. / Monteagudo, H., “Planificación Lingüística”, en Fernández Pérez, M. (ed.), *Avances en Lingüística Aplicada*. Santiago de Compostela, Universidade de Santiago de Compostela, 1997; 229-301.
  33. Vilavedra Fernández, D. (coord.), *Diccionario da Literatura Galega. Volume II. Publicacións periódicas*. Vigo, Editorial Galaxia, 1997.
  34. Monteagudo, H., “Notas sobre a lingua” e “Glosario”, en R. Otero Pedrayo, *A Lagarada. O desengano do priouro*. Vigo, Editorial Galaxia, 1998; 185-202.
  35. Monteagudo, H., “A lírica trobadoresca galego-portuguesa. O marco histórico-literario”, en X. Alonso Montero / H. Monteagudo / Pozo Garza, L., *Tres poetas medievais da ría de Vigo: Martín Codax, Mendiño e Xohán de Cangas*. Vigo, Editorial Galaxia, 1998; 11-158.
  36. Álvarez, R. / Monteagudo, H., “¿Sedía m’eu? A propósito do *incipit* da cantiga de Meendiño”, en *Martin Codax. Mendiño. Xohán de Cangas. Día das Letras Galegas*. Santiago de Compostela, Departamento de Filoloxía Galega- Universidade de Santiago de Compostela, 1998; 45-62.
  37. Monteagudo, H., “Martín Sarmiento e o idioma galego no contexto ideolóxico e histórico-lingüístico”, *Verba* 24 (1998), 7-43.
  38. Monteagudo, H., “Castelao no desterro, na guerra, no exilio, *Sempre en Galiza*”, en Kremer, D. (ed.), *Homenaxe a Ramón Lorenzo*, 2 vols. Vigo, Editorial Galaxia, 1998; vol. II, 481-500.
  39. Monteagudo, H., “Nas raíces ideolóxicas do nacionalismo lingüístico: unha visita a J. G. Herder”, en Álvarez Blanco, R. / Vilavedra, D., *Cinguidos por unha arela común. Homenaxe ó profesor Xesús Alonso Montero*, 2 vols. Santiago de Compostela, Universidade de Santiago de Compostela, 1999; vol. I, 691-714.
  40. Monteagudo, H., “Castelao e os problemas de elaboración da lingua”, en García-Sabell Tormo, T. et alii (eds.), *Homenaxe ó profesor Camilo Flores*, 2 vols. Santiago de Compostela, Universidade de Santiago de Compostela, 1999; vol. I, 206-225.
  41. Monteagudo, H., “Quinze ans de Loi de Normalisation Linguistique en Galice (1983-1998). Notes pour un bilan”, *Lengas* 47 (2000), 131-158.
  42. Monteagudo, H., “Ideas de Manuel Murguía sobre o idioma galego”, *Boletín da Real Academia Galega* 361 (2000), 197-220.
  43. Monteagudo, H., “Lingua, literatura, nación en Ramón Menéndez Pidal”, en Rodríguez, J. L. (ed.), *Estudos dedicados a Ricardo Carvalho Calero*, 2 vols. Santiago de

Compostela, Parlamento de Galicia / Universidade de Santiago de Compostela, 2000; vol. II, 881-909.

44. Monteagudo, H., “Castelao: a fábula da súa vida”, en Monteagudo, H. (coord.), *Para ler a Castelao*, 2 vols. Vigo, Editorial Galaxia, 2000; vol. II, 7-163.
45. Monteagudo, H., “Castelao: esquema biográfico e esbozo de interpretación”, en *Castelao no seu tempo. Unha perspectiva ourensá*. Ourense, Concello de Ourense, 2001; 27-52.
46. Monteagudo, H. / Núñez Seixas, X. M., “La política de la lengua en Galicia. De la reivindicación nacionalista a la planificación gubernamental”, en Bein, R. / Born, J. (eds.), *Políticas lingüísticas. Norma e identidade*. Buenos Aires, Universidad de Buenos Aires - Facultad de Filología – Instituto de Lingüística, 2001; 33-66.
47. Monteagudo, H., “Galician”, en Garry, J. / Rubino, C. (eds.), *Facts About the World's Languages: an Encyclopaedia of the World's Major Languages, Past and Present*. New York, H. W. Wilson, 2001; 229-233.
48. Monteagudo, H., “O porvir do idioma galego”, en Mateus, M. H. Mira (coord.) / Associação Portuguesa de Lingüística (org.), *As línguas da Península Ibérica*. Lisboa, Edições Colibri, 2002; 19-32.
49. Monteagudo, H., “A lingua como visión do mundo. Perspectivismo e igualdade das linguas en Wilhem von Humboldt”, *Grial* 153 (2002), 11-33.
50. Monteagudo, H., “Antigüidade e nobreza, pureza e harmonía da lingua galega. Estudio introductorio”, en M. Sarmiento, M., *Sobre a lingua galega. Antoloxía*. Vigo, Editorial Galaxia, 2002; 19-86.
51. Monteagudo, H., “Martín Sarmiento en *El Correo Literario de la Europa* (1782). Unha nova achega á súa bibliografía dezaoitescas”, en Varios autores, *Frei Martín Sarmiento. Día das Letras Galegas 2002*. Santiago de Compostela, Universidade de Santiago de Compostela, 2002; 77-97.
52. Monteagudo, H., “Tradición manuscrita e divulgación impresa do *Coloquio en coplas galegas*. Consideracións á luz do autógrafo orixinal”, *Boletín da Real Academia Galega* 363 (2002), 95-122.
53. Monteagudo, H., “Limiar”, en M. Sarmiento, *Catálogo de algunos libros curiosos y selectos para la librería de algun particular que desee comprar de tres á quatro mil tomos*. Noia, Toxosoutos, 2002; 7-56.
54. Monteagudo, H., “Contribución para o inventario cronolóxico da obra filolóxica e lingüística de Martín Sarmiento”, *Raigame* 15 (2002), 101-106.
55. Monteagudo, H., “O contributo de Manuel Curros Enríquez á constitución do galego escrito. Caracterización e evolución dos seus criterios lingüísticos”, *Verba* 29 (2002), 291-327.
56. Monteagudo, H., “Propostas e debates sobre o galego culto no período de entreguerras. Primeira etapa (1917-1927)”, *Revista Portuguesa de Filologia* 24 (2002), 1-51.

57. Monteagudo, H., “Aínda sobre o ensaísmo castelaiano: a triple significación da iconografía xacobeá”, en Lorenzo, R. (coord.), *Homenaxe a Fernando R. Tato Plaza*. Santiago, Universidade de Santiago de Compostela – Facultade de Filoloxía, 2002; 211-22.
58. Monteagudo, H., “A demanda da norma. Avances, problemas e perspectivas no proceso de estandarización do idioma galego”, en Bouzada Fernández, X. / Monteagudo Romero, H. (coords.), *O proceso de normalización do idioma galego (1980-2000). Volume III. Elaboración e difusión da lingua*. Santiago, Consello de Cultura Galega, 2003; 37-129.
59. Monteagudo, H., “Sobre a norma léxica do galego culto: da prosa ficcional de ‘Nós’ ao ensaio de Galaxia” en Álvarez de la Granja, M. / González Seoane, E. X. (eds.), *A estandarización do léxico*. Santiago, Consello da Cultura Galega / Instituto da Lingua Galega, 2003; pp.197-253.
60. Monteagudo, H., “Cantares con sões saborosos de cantar. Apuntamentos para un proemio”, en Afonso X O Sabio, *Cantigas de Santa María. Edición facsímile do códice de Toledo (To)*. Consello da Cultura Galega, Santiago de Compostela, 2003; VII-XIII.
61. Monteagudo, H., “O espello á beira do camiño. Carlos Casares na cultura galega”, en Díaz-Fierros Viqueira, F. / Monteagudo, H. (eds.), *Carlos Casares. A semente aquecida da palabra*. Santiago de Compostela, Consello da Cultura Galega, 2003; 17-45.
62. Monteagudo, H., “Outra volta na procura da recendente pantera? O acordo normativo de 2003: antecedentes e perspectivas”, en *Anuário Internacional de Comunicação Lusófona 2004*, 79-93.
63. Monteagudo, H., “Alba de Groria / A significación espiritual do día de Galicia: tecido dun texto”, en Álvarez, R. / Santamarina, A. (eds.), *(Dis)cursos da escrita. Estudos de filoloxía galega ofrecidos en memoria de Fernando R. Tato Plaza*. S. l., Fundación Pedro Barrié de la Maza, 2004; 553-575.
64. Monteagudo, H., “O Camiño, as linguas e a emerxencia do galego”, *Grial* 161 (2004), 52-61.
65. Monteagudo, H.: “Do uso á norma, da norma ao uso. Variación sociolingüística e estandarización no idioma galego”, en Álvarez Blanco, R. / Monteagudo, H. (eds.), *Norma lingüística e variación. Unha perspectiva desde o idioma galego*. Santiago, Consello da Cultura Galega, 2004; 377-436.
66. Monteagudo, H., “La estandarización del gallego. Problemas y avances”, en Sinner, C. (ed.), *Norm und Normkonflikte in der Romania*. München, Peniopo, 2005; 112-130.
67. Monteagudo, H., “A xeneralización do uso do grafema <x> para a consoante /S/ na escrita galega. Notas sobre a súa orixe”, en Boullón Agrelo, A. I. / Couceiro Pérez, X. L. / Fernández Rei, F. (eds.), *As tebras alumeadas. Estudos filolóxicos ofrecidos en homenaxe a Ramón Lorenzo*. Santiago, Universidade, 2005; 405-21.
68. Monteagudo, H.: “A lingua galega nos espazos urbanos: situación e perspectivas”, en *Lingua e cidade. I Xornadas sobre lingua e usos*. Coruña, Universidade da Coruña, 2005; 65-82.

69. Monteagudo, H., “Precondicións sociais do proceso de conformación da norma do galego contemporáneo”, en Ferrando, A. / Nicolás, M. (eds.), *La configuración social de la norma lingüística a l'Europa Llatina*. Alacant, Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana, 2006; 301-341.
70. Monteagudo, H., “A Academia, o idioma e o nacionalismo (1906-1930). Notas para unha historia”, *Grial* 171 (2006), 26-37.
71. Monteagudo, H., “Lenguas en Transición: de la represión a la convivencia”, en J. Gómez-Montero (ed.), *Memoria literaria de la Transición española*. Madrid / Frankfurt am Main, Iberoamericana / Vervuert, 2007; 184-205.
72. Monteagudo, H.: “Limiar” a R. Piñeiro, *A linguaxe e as linguas*. Vigo, Galaxia, 2007; 9-46.
73. Monteagudo, H.: “A emerxencia do galego-portugués na escrita instrumental. Unha panorámica histórica”, en A. I. Boullón Agrelo (ed.), *Na nosa lyngoage galega. A emerxencia do galego como lingua escrita na Idade Media*. Santiago de Compostela, Consello da Cultura Galega / Instituto da Lingua Galega, 2007; 275-312.
74. Casares Berg, H. & Monteagudo, H.: “Sociolingüística y planificación lingüística en Galicia: del diagnóstico a la formulación de políticas”, en Doppelbauer, M. & Peter Cichon (eds.), *La España multilingüe. Lenguas y políticas lingüísticas en España*. Wien, Praesens Verlag, 2008; 53-76.
75. Monteagudo, H.: “A personalidade histórica do trobador Fernan Paez de Tamallancos: subsidios para o seu esclarecemento”, en López Carreira, A. (ed.), *O Condado de Lemos na Idade Media*. [s.l.], Xunta de Galicia, Consellería de Innovación e Industria, 2008; 221-46.
76. Monteagudo, H.: “Sobre notarios e uso do romanzo na Galicia de mediados do século XIII. Ao lor da data dun documento en galego do Tombo de Caaveiro”, en Axeitos, Xosé Luís & Emilio Grandío Seoane & Ramón Villares, *A patria enteira. Homenaxe a Xosé Ramón Barreiro Fernández*. Santiago de Compostela, Consello da Cultura Galega / Real Academia Galega / Universidade de Santiago de Compostela, 2008; 1071-89.
77. Monteagudo, H.: “Sobre a evolución da orde de constituíntes do predicado do latín ao galego. O testemuño do *Foral do Burgo de Caldelas*”, en M. Brea / F. Fernández Rei / X. L. Regueira (eds), *Cada palabra pesaba, cada palabra medía. Homenaxe a Antón Santamarina*. Santiago de Compostela, Universidade de Santiago, 2008; 535-550.
78. Monteagudo, H.: “Ortografía alfonsí? Para a análise grafemática dos testemuños poéticos en galego da segunda metade do século XIII”, en M. Ferreiro / C. P. Martínez Pereiro / L. Tato Fontaiña (eds.), *A edición da poesía trobadoresca en Galicia*. A Coruña, Baía Edicións, 2008; 141-60.
79. Monteagudo, H.: “Ramón Piñeiro, a Editorial Galaxia, e a Real Academia Galega (1950-1962). Estratexias de resistencias idiomática fronte ao franquismo”, *Grial* 177 (2008), 98-111.
80. Monteagudo, H.: “A elaboración do galego escrito no período primitivo”, *Estudos de Lingüística Galega*, 1 (2009), 85-111.

81. Monteagudo, H.: “La estandarización del idioma gallego, la (re)articulación del espacio lingüístico de contacto gallego-castellano y los debates sobre la norma”, en G. Vázquez Villanueva (coord.), *Discursos, lengua, imágenes: la cultura gallega en paradigmas plurales*. Buenos Aires: Facultad de Filosofía y Letras de la Universidad de Buenos Aires, 2009; 87-112.

EDICIÓN FILOLÓXICA

1. Cotarelo Valledor, A., *Cancionero de Payo Gómez Chariño. Edición facsímil. Prólogo e apéndices Enrique Monteagudo Romero*. Santiago de Compostela, Xunta de Galicia, 1984.
2. Otero Pedrayo, R., *A Romaría de Xelmírez*. Vigo, Editorial Galaxia, 1991.
[Edición, introducción y notas: H. Monteagudo].
3. Rodríguez Castelao, A. D., *Sempre en Galiza. Edición crítica*. Santiago, Universidade de Santiago Compostela / Parlamento de Galicia, 1992; 731-776 [2ª ed., 2000].
[Aparato crítico: Cochón, I. / Dubert, F./ Monteagudo, H.].
4. Castro, Rosalía de, *Follas novas*. Vigo, Editorial Galaxia, 1993.
[Edición, introducción, notas y glosario: H. Monteagudo y D. Vilavedra].
5. Monteagudo Romero, H. (ed.), *Antoloxía da prosa literaria galega medieval*. Santiago, Tórculo, 1994.
6. Cochón, I. / Dubert, F./ Monteagudo, H., “Cadernos manuscritos (1938-1947)”, en Rodríguez Castelao, A. D., *Sempre en Galiza. Edición crítica*. Santiago, Universidade de Santiago de Compostela, / Parlamento de Galicia, 1992; 801-1009 [2ª ed., 2000].
7. Rodríguez Castelao, A., *Cadernos. Escolma (1938-1948)*. Vigo, Editorial Galaxia / Fundación Penzol, 1993.
[Edición: I. Cochón, F. Dubert, A. Mato e H. Monteagudo].
8. Rodríguez Castelao, A., *De viva voz. Conferencias e discursos*. Santiago de Compostela, Fundación Castelao, 1996.
[Edición e introducción: H. Monteagudo].
9. Martín Codax, *Cantigas*. Vigo, Editorial Galaxia, 1998.
[Edición, introducción y lectura de los textos: H. Monteagudo].
10. Otero Pedrayo, R., *A Lagarada. O desengano do prioiro*. Vigo, Editorial Galaxia, 1998.
[Edición, estudio lingüístico y glosario: H. Monteagudo].
11. Rodríguez Castelao, A., *Sempre en Galiza. (Obras. Vol. 2)*. Vigo, Editorial Galaxia, 2000.
[Edición e introducción: H. Monteagudo. La misma edición fué empleada para la Biblioteca 120 de La Voz de Galicia (2002) y para la ‘Biblioteca Castelao’ de la Editorial Galaxia (2004)].
12. Rodríguez Castelao, A., *Oratoria. (Obras. Vol. 4)*. Vigo, Editorial Galaxia, 2000.
[Edición e introducción: H. Monteagudo].
13. Monteagudo, H., “As cartas boca arriba: de Castelao a Prada, 1947”, *Grial* 144 (2000), 765-770.
14. Rodríguez Castelao, A., *Os dous de sempre (novela)*. Vigo, Consello da Cultura Galega / Editorial Galaxia, 2001.
[Edición al cuidado de H. Monteagudo].

15. Sarmiento, M., *Catálogo de algunos libros curiosos y selectos para la librería de algun particular que desee comprar de tres á quatro mil tomos*. Noia, Editorial Toxosoutos, 2002.
[Edición facsímil e introdución: H. Monteagudo].
16. Sarmiento, M., *Coloquio en mil duascenas coplas galegas*. Santiago, Consello da Cultura Galega, 2002.
[Edición facsímil del autógrafo al cuidado de H. Monteagudo].
17. Sarmiento, M., Sarmiento, *Coloquio en mil duascenas coplas galegas*. A Coruña/Vigo, La Voz de Galicia / Editorial Galaxia, 2002.
[Edición y notas de H. Monteagudo].
18. Sarmiento, M., *Sobre a lingua galega. Antoloxía*. Vigo, Editorial Galaxia, 2002.
[Selección, edición, introducción, notas e índices: H. Monteagudo]
19. Monteagudo, H., “A renuncia de Martín Sarmiento á abadía de Ripoll (1756). Dúas cartas inéditas”, *Grial* 159 (2003), 77-83.
20. Afonso X O Sabio, *Cantigas de Santa María. Edición facsímile do códice de Toledo (To)*. Consello da Cultura Galega, Santiago de Compostela, 2003.[Edición facsimilar al cuidado de H. Monteagudo].
21. Sarmiento, M., *De historia natural y todo género de erudición. Obra en 660 pliegos*, vols. II, III e IV. Madrid / Santiago de Compostela, Centro Superior de Investigaciones científicas / Consello da Cultura Galega, 2008.

EDICIÓN ACADÉMICA/ COORDINACIÓN CIENTÍFICA

1. Varios autores, 'Perspectivas sobre a lingua', *Grial* 107 (2003).
[Coordinación del número monográfico: H. Monteagudo].
2. Monteagudo, H. (ed.), *Estudios de sociolingüística galega. Sobre a norma do galego culto*. Vigo, Editorial Galaxia, 1995.
[Edición científica: H. Monteagudo]
3. *Xesús Ferro Couselo. Día das letras galegas*. Santiago de Compostela, Departamento de Filoloxía Galega-USC, 1997.
[Edición al cuidado de H. Monteagudo]
4. Varios autores, *Perspectivas da normalización lingüística*. Vigo, Galaxia, 1997 (= *Grial* 136)
[Coordinación académica de H. Monteagudo].
5. Varios Autores, *Diversidade lingüística: de Humboldt a nós*. Vigo, Galaxia, 2002 (= *Grial* 153)
[Coordinación del número monográfico: H. Monteagudo].
6. Díaz-Fierros Viqueira, F. / Monteagudo, H. (eds.), *Carlos Casares. A semente aquecida da palabra*. Santiago de Compostela, Consello da Cultura Galega, 2003.
7. Varios autores: 'O desafío da diversidade lingüística', *Grial* 160 (2003), 18-59.
[Coordinación científica y edición de la sección monográfica].
8. Alonso Montero, X. / Monteagudo, H. / Tajés Marcote, B. (eds.) *Actas do I Congreso Internacional 'Curros Enríquez e o seu tempo'*, 2 vols. Santiago de Compostela, Consello da Cultura Galega, 2004.
9. Varios autores: 'A guerra contra a cultura, 1936', *Grial* 163 (2004), 14-55.
[Coordinación científica y edición de la sección monográfica].
10. Varios autores: "O idioma cara ao futuro. Lingua, sociedade e política", *Grial* 179 (2008).

RECENSIÓNS EN PUBLICACIÓNS ACADÉMICAS

1. Monteagudo, H., “E. Gonçalves / M. A. Ramos, *A lírica galego-portuguesa*”, *Verba* 11 (1984), 359-368.
2. Monteagudo, H., “Normalización lingüística e cambio social. A propósito de R. L. Cooper, *Language Planning and Social Change*”, *Cadernos de Lingua* 2 (1990), 143-154.
3. Monteagudo, H., “X. Alonso Montero, *Informe(s) sobre a lingua galega*”, *Grial* 112 (1991), 625-28.
4. MacKenzie, D. / Monteagudo, H., “Galician Studies. Language”, *The Year's Work in Modern Language Studies* 56 (1994), 465-71.
5. MacKenzie, D. / Monteagudo, H., “Galician Studies. Language”, *The Year's Work in Modern Language Studies* 57 (1995), 398-402.
6. MacKenzie, D. / Monteagudo, H., “Galician Studies. Language”, *The Year's Work in Modern Language Studies* 58 (1996), 429-34.
7. Monteagudo, H., “*Lírica profana galego-portuguesa*. 2 vols (Xunta de Galicia- Centro de Investigacións Lingüísticas e Literarias Ramón Piñeiro, Santiago de Compostela, 1996)”, *Grial* 134 (1997), 278-280.
8. Monteagudo, H., “D. Baggioni. *Langues et nations en Europe* (Paris, Payot & Rivage, 1997)”, *Grial* 135 (1997), 445-447.
9. Monteagudo, H., “X. R. Freixeiro Mato: *Lingua galega: normalidade e conflito*. Santiago de Compostela, Laiovento, 1997”, *Cadernos de lingua* 16 (1996), 131-134.
10. Monteagudo, H., “R. Polín, *Cancioneiro galego-castelán: (1350-1450). Corpus lírico da decadencia* (Eds. Do Castro, Sada/ A Coruña, 1997)”, *Grial* 138 (1998), 393-396.
11. Monteagudo, H., “O tempo recobrado: R. Piñeiro, *Da miña acordanza* (Vigo: Galaxia / Fundación Caixa Galicia, 2002)”, *Grial* 157 (2003), 124-125.
12. Monteagudo, H., “Sobre o proceso de estandarización do galego: S. Alonso Pintos, *Para unha historia do estándar galego. As propostas do período 1966-1980* (Madrid, Universidad Nacional de Educación a Distancia, 2002)”, *Grial* 159 (2003), 107-108.
13. Monteagudo, H., “Polémicas lingüísticas no Brasil: Marcos Bagno, *A norma oculta. Língua e poder na sociedade brasileira* (São Paulo, Parábola, 2003)”, *Grial* 162 (2004), 106-107.
14. Monteagudo, H.: “Maria Filomena Gonçalves, *As ideias ortográficas em Portugal de Madureira Feijó a Gonçalves Viana (1734-1911)*. S.l., Fund. Calauoste Gulbenkian / Fund. para a Ciência e a Tecnologia, 2003”, en *Cadernos de Lingua* 26 (2004), 135-137.
15. Monteagudo, H.: “Raíces africanas do portugués brasileiro: Dante Lucchesi et alii, *O Português Afro-Brasileiro*”, *Grial* 185 (2010), 107-08.

CONGRESO ORGANIZACIÓN DE CONGRESOS

TIPO DE PARTICIPACIÓN: Secretaría Executiva

CONGRESO: SIMPOSIO INTERNACIONAL 'OTERO PEDRAYO E O PANORAMA LITERARIO DO SÉCULO XX'

PUBLICACIÓN: Tarrío Varela, A. (coord.). *Actas do Simposio Internacional 'Otero Pedrayo e o panorama literario do século XX'* (Santiago de Compostela, 1988). Consello da Cultura Galega, Santiago de Compostela, 1990.

LUGAR DE CELEBRACIÓN: Santiago de Compostela

ANO: 1988

TIPO DE PARTICIPACIÓN: Coordinador

CONGRESO: ENCONTRO DE ESCRITORES GALEGOS E PORTUGUESES

PUBLICACIÓN:

LUGAR DE CELEBRACIÓN: Santiago de Compostela

ANO: 1991

TIPO DE PARTICIPACIÓN: Co-director

CONGRESO: CURSO DE VERÁN CONFLICTO LINGÜÍSTICO E NORMALIZACIÓN EN GALICIA

PUBLICACIÓN:

LUGAR DE CELEBRACIÓN: Santiago de Compostela

ANO: 1992

TIPO DE PARTICIPACIÓN: Miembro do Comité Organizador

CONGRESO: ENCONTRO PARA A NORMALIZACIÓN LINGÜÍSTICA EN GALICIA

PUBLICACIÓN:

LUGAR DE CELEBRACIÓN: Santiago de Compostela

ANO: 1993

TIPO DE PARTICIPACIÓN: Coordinador

CONGRESO: A UNIVERSIDADE NA TORRE DE BABEL. MULTILINGÜISMO E UNIVERSIDADE

PUBLICACIÓN:

LUGAR DE CELEBRACIÓN: Santiago de Compostela

ANO: 1996

TIPO DE PARTICIPACIÓN: Director

CONGRESO: SEMINARIO 'LITERATURA E CULTURA NA GALICIA MEDIEVAL'

PUBLICACIÓN:

LUGAR DE CELEBRACIÓN: A Coruña

ANO: 1998

TIPO DE PARTICIPACIÓN: Miembro del Consejo Científico

CONGRESO: III ENCONTROS PARA A NORMALIZACIÓN LINGÜÍSTICA

PUBLICACIÓN: *Actas dos III Encontros de normalización lingüística*. Santiago, Consello da Cultura Galega, 2000.

LUGAR DE CELEBRACIÓN: Santiago de Compostela

ANO: 1999

TIPO DE PARTICIPACIÓN: Miembro del Consejo Científico

CONGRESO: IV ENCONTROS PARA A NORMALIZACIÓN LINGÜÍSTICA

PUBLICACIÓN: *Actas dos IV Encontros para a normalización lingüística*. Santiago, Consello da Cultura Galega, 2002.

LUGAR DE CELEBRACIÓN: Santiago de Compostela

ANO: 2000

TIPO DE PARTICIPACIÓN: Secretario del Comité Ejecutivo

CONGRESO: I CONGRESO INTERNACIONAL 'CURROS ENRÍQUEZ E O SEU TEMPO'

PUBLICACIÓN: Alonso Montero, X. / Monteagudo, H. / Tajés Marcote, B. (eds.), *Actas do I Congreso Internacional 'Curros Enríquez e o seu tempo'*, 2 vols. Santiago, Consello da Cultura Galega, 2004.

LUGAR DE CELEBRACIÓN: Celanova

ANO: 2001

TIPO DE PARTICIPACIÓN: Coordinador

CONGRESO: V ENCONTROS PARA A NORMALIZACIÓN LINGÜÍSTICA

PUBLICACIÓN:

LUGAR DE CELEBRACIÓN: Santiago de Compostela

ANO: 2001

TIPO DE PARTICIPACIÓN: Secretario do Comité de Organización

CONGRESO: CONGRESO INTERNACIONAL 'O EXILIO GALEGO'

PUBLICACIÓN:

LUGAR DE CELEBRACIÓN: Santiago de Compostela

ANO: 2001

TIPO DE PARTICIPACIÓN: Membro Comité organizador / Comité científico

CONGRESO: SIMPOSIO 'LÉXICO E ESTANDARIZACIÓN EN GALICIA'

PUBLICACIÓN: Álvarez de la Granja, M. / González Seoane, E. X. (eds.), *A estandarización do léxico*. Santiago, Consello da Cultura Galega / Instituto da Lingua Galega, 2003.

LUGAR DE CELEBRACIÓN: Santiago

ANO: 2002

TIPO DE PARTICIPACIÓN: Coordinador

CONGRESO: VI ENCONTROS PARA A NORMALIZACIÓN LINGÜÍSTICA

PUBLICACIÓN:

LUGAR DE CELEBRACIÓN: Santiago de Compostela

ANO: 2002

TIPO DE PARTICIPACIÓN: Coordinador

CONGRESO: VII ENCONTROS PARA A NORMALIZACIÓN LINGÜÍSTICA

PUBLICACIÓN:

LUGAR DE CELEBRACIÓN: Santiago de Compostela

ANO: 2003

TIPO DE PARTICIPACIÓN: Coordinador
CONGRESO: I SIMPOSIO GALEGO DE TERMINOLOXÍA
PUBLICACIÓN:
LUGAR DE CELEBRACIÓN: Santiago de Compostela
ANO: 2003

TIPO DE PARTICIPACIÓN: Membro Comité Científico / Comité Organizador
CONGRESO: SIMPOSIO 'VARIACIÓN E PRESCRICIÓN'
PUBLICACIÓN: Álvarez Blanco, R. / Monteagudo, H. (eds.), *Norma lingüística e variación. Unha perspectiva desde o idioma galego*. Santiago, Consello da Cultura Galega, 2004.
LUGAR DE CELEBRACIÓN: Santiago de Compostela
ANO: 2003

TIPO DE PARTICIPACIÓN: Presidente Comité Organizador
CONGRESO: VIII ENCONTROS PARA A NORMALIZACIÓN LINGÜÍSTICA
PUBLICACIÓN:
LUGAR DE CELEBRACIÓN: Santiago de Compostela
ANO: 2004

TIPO DE PARTICIPACIÓN: Presidente Comité Organizador
CONGRESO: IX ENCONTROS PARA A NORMALIZACIÓN LINGÜÍSTICA
PUBLICACIÓN:
LUGAR DE CELEBRACIÓN: Santiago de Compostela
ANO: 2005

TIPO DE PARTICIPACIÓN: Presidente Comité Organizador
CONGRESO: X ENCONTROS PARA A NORMALIZACIÓN LINGÜÍSTICA
PUBLICACIÓN:
LUGAR DE CELEBRACIÓN: Santiago de Compostela
ANO: 2006

TIPO DE PARTICIPACIÓN: Presidente Comité Organizador
CONGRESO: SOCIEDADES PLURILINGÜES: DA IDENTIDADE Á DIVERSIDADE
PUBLICACIÓN:
LUGAR DE CELEBRACIÓN: Santiago de Compostela
ANO: 2008

TIPO DE PARTICIPACIÓN: Presidente Comité Organizador
CONGRESO: XI ENCONTROS PARA A NORMALIZACIÓN LINGÜÍSTICA
PUBLICACIÓN:
LUGAR DE CELEBRACIÓN: Santiago de Compostela
ANO: 2009

PARTICIPACIÓN EN CONGRESOS

AUTORES: X. H. Monteagudo Romero

TÍTULO: “A situación sociolingüística en Galicia”

TIPO DE PARTICIPACIÓN: Conferencia

CONGRESO: II CONGRÈS INTERNACIONAL DE LA LLENGUA CATALANA

PUBLICACIÓN: *Segon Congrés Internacional de la llengua catalana. Vol. II. Àrea 1. Plantejaments i Processos de Normalització Lingüística.* Lleida, Universitat de Lleida, 1992; 241-252.

LUGAR DE CELEBRACIÓN: Lleida

ANO: 1986

AUTORES: X. H. Monteagudo Romero

TÍTULO: “Portugués e galego nos gramáticos portugueses de quíñentos”

TIPO DE PARTICIPACIÓN: Comunicación

CONGRESO: XVIIIe CONGRES INTERNACIONAL DE LINGUISTIQUE ET PHILOLOGIE ROMANES

PUBLICACIÓN: Kremer, D. (ed.), *Actes du XVIIIe Congrès International de Linguistique et Philologie Romanes (Trier, 1986).* Max Niemayer Verlag, Tübingen, 1988; vol. V, 144-158.

LUGAR DE CELEBRACIÓN: Trier

ANO: 1986

AUTORES: X. H. Monteagudo Romero

TÍTULO: “A Romaría de Xelmírez: Ficción sobre a historia”

TIPO DE PARTICIPACIÓN: Conferencia

CONGRESO: SIMPOSIO INTERNACIONAL ‘OTERO PEDRAYO E O PANORAMA LITERARIO DO SÉCULO XX’

PUBLICACIÓN: Tarrío Varela, A. (coord.), *Actas do Simposio Internacional ‘Otero Pedrayo e o panorama literario do século XX’ (Santiago de Compostela, 1988).* Consello da Cultura Galega, Santiago de Compostela, 1990; 293-343.

LUGAR DE CELEBRACIÓN: Santiago

ANO: 1988

AUTORES: X. H. Monteagudo Romero

TÍTULO: “Subxuntivo futuro / indicativo presente na prótase das oracións condicionais do galego medieval

TIPO DE PARTICIPACIÓN: Comunicación

CONGRESO: XIX CONGRESO INTERNACIONAL DE LINGÜÍSTICA E FILOLOXÍA ROMÁNICAS

PUBLICACIÓN: Lorenzo, R. (ed.), *Actas do XIX Congreso Internacional de Lingüística e Filoloxía Románicas. (Santiago de Compostela, 1989).* Santiago de Compostela, Fundación Barrie de la Maza, 1994; vol. VI, 337-352.

LUGAR DE CELEBRACIÓN: Santiago

ANO: 1989

AUTORES:

TÍTULO: “A lingua galega no século XVI”

TIPO DE PARTICIPACIÓN: Conferencia

CONGRESO: III ENCONTROS LITERARIOS ‘FREI ANTONIO DE GUEVARA E A CULTURA DO RENACEMENTO EN GALICIA’

PUBLICACIÓN: Díaz Fernández, P. (coord.). *Actas dos III Encontros Literarios ‘Frei Antonio de Guevara e a cultura do Renacemento en Galicia (Mondoñedo, 1992)*. Deputación Provincial de Lugo, Lugo, 1993; 25-39.

LUGAR DE CELEBRACIÓN: Mondoñedo

ANO: 1990

AUTORES: X. H. Monteagudo Romero

TÍTULO: “Narracións galegas da *inventio* do sepulcro xacobeo”

TIPO DE PARTICIPACIÓN: Comunicación

CONGRESO: V CONGRESO DE LA ASOCIACIÓN HISPÁNICA DE LITERATURA MEDIEVAL

PUBLICACIÓN: Paredes, J. (ed.), *Medioevo y literatura. Actas del V Congreso de la Asociación Hispánica de Literatura Medieval (Granada, 1995)*. Asociación Hispánica de Literatura Medieval / Universidad de Granada, 1995; 361-396.

LUGAR DE CELEBRACIÓN: Granada

ANO: 1995

AUTORES: X. H. Monteagudo Romero

TÍTULO: “Ideas de V. Risco sobre a lingua galega”

TIPO DE PARTICIPACIÓN: Comunicación

CONGRESO: CONGRESO VICENTE RISCO

PUBLICACIÓN: *Congreso Vicente Risco (Ourense, 1995)*. Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, 1995; 87-127.

LUGAR DE CELEBRACIÓN: Ourense

ANO: 1995

AUTORES: X. H. Monteagudo Romero

TÍTULO: “Cara á oficialización do idioma galego no Estatuto de Autonomía de 1932: un proceso complexo e polémico”

TIPO DE PARTICIPACIÓN: Comunicación

CONGRESO: I CONGRESO INTERNACIONAL ‘A LINGUA GALEGA. HISTORIA E ACTUALIDADE’

PUBLICACIÓN: Álvarez Blanco, R./ Fernández Rei, F. / Santamarina, A. (eds.), *A lingua galega: historia e actualidade. Actas do I Congreso Internacional*. Santiago de Compostela, Instituto da Lingua Galega/ Consello da Cultura Galega; vol. II, 143-96

LUGAR DE CELEBRACIÓN: Santiago de Compostela

ANO: 1996

AUTORES: X. H. Monteagudo Romero
TÍTULO: “Cantores de santuario, cantares de romaría”
TIPO DE PARTICIPACIÓN: Conferencia
CONGRESO: SIMPOSIO INTERNACIONAL SOBRE A LÍRICA MEDIEVAL GALEGO-PORTUGUESA
PUBLICACIÓN: : Flitter, D. W. / Odber de Baubeta, P. (coords.), *Ondas do Mar de Vigo. Actas do Simposio Internacional sobre a Lírica Medieval Galego-Portuguesa*. Birmingham, Seminario de Estudos Galegos – Department of Hispanic Studies- The University of Birmingham, 1998; 12-37.
LUGAR DE CELEBRACIÓN: Birmingham
ANO: 1998

AUTORES: X. H. Monteagudo Romero
TÍTULO: “Lingua, literatura e *Volksgeist* en *Sempre en Galiza*”
TIPO DE PARTICIPACIÓN: Comunicación
CONGRESO: ‘CASTELAO NA GALIZA DO SÉCULO XX
PUBLICACIÓN: López, T. / Salinas, F. (eds.), *Castelao na Galiza do século XX (Coruña, 1999)*. Asociación Sócio-Pedagóxica Galega / Universidade da Coruña, A Coruña, 2000; 39-53.
LUGAR DE CELEBRACIÓN: A Coruña
ANO: 1999

AUTORES: X. H. Monteagudo Romero
TÍTULO: Castelao ensaísta. As primeiras ‘Verbas de chumbo’”
TIPO DE PARTICIPACIÓN: Conferencia
CONGRESO: CONGRESO CASTELAO
PUBLICACIÓN: *Congreso Castelao*. Santiago, Xunta de Galicia, 2001; 75-200.
LUGAR DE CELEBRACIÓN: Rianxo- A Coruña
ANO: 2000

AUTORES: X. H. Monteagudo Romero
TÍTULO: “As ideas lingüísticas de Manuel Murguía”
TIPO DE PARTICIPACIÓN: Conferencia
CONGRESO: CONGRESO MANUEL MURGUÍA
PUBLICACIÓN: *Congreso Manuel Murguía*. Santiago de Compostela, Xunta de Galicia, 2001; 219-145.
LUGAR DE CELEBRACIÓN: Arteixo- A Coruña
ANO: 2000

AUTORES:
TÍTULO: “O ideario lingüístico de Curros Enríquez”
TIPO DE PARTICIPACIÓN: Comunicación
CONGRESO: I CONGRESO INTERNACIONAL ‘CURROS ENRÍQUEZ E O SEU TEMPO’
PUBLICACIÓN: Alonso Montero, X. / Monteagudo, H. / Tajés Marcote, B. (eds.), *Actas do I Congreso Internacional ‘Curros Enríquez e o seu tempo’*. Santiago, Consello da Cultura Galega, 2004; vol. I, 311-42.
LUGAR DE CELEBRACIÓN: Celanova-Ourense
ANO: 2001

AUTORES: X. H. Monteagudo Romero / X. Bouzada Fernández
TÍTULO: “El Informe de Política Lingüística y Normalización en Galicia: una evaluación multisectorial del proceso de normalización lingüística desde 1983”
TIPO DE PARTICIPACIÓN: Comunicación
CONGRESO: 2N EUROPEAN CONFERENCE ON LANGUAGE PLANNING
PUBLICACIÓN: *Actes del 2n Congrés Europeu sobre Planificació Lingüística*. Institut de Sociolingüística Catalana, Barcelona, 2003; 477-85
LUGAR DE CELEBRACIÓN: Andorra
ANO: 2001

AUTORES: X. H. Monteagudo Romero
TÍTULO: “O Coloquio en mil duascenas coplas galegas e o seu Comento: notas para unha revisión”
TIPO DE PARTICIPACIÓN: Conferencia inaugural
CONGRESO: CONGRESO SOBRE MARTÍN SARMIENTO
PUBLICACIÓN: *Congreso sobre Martín Sarmiento*. Santiago, Xunta de Galicia, 2003; 11-34.
LUGAR DE CELEBRACIÓN: Pontevedra
ANO: 2002

AUTORES: X. H. Monteagudo Romero
TÍTULO: “O proceso de conformación da norma no galego contemporáneo”
TIPO DE PARTICIPACIÓN: Conferencia
CONGRESO: 7É COL· LOQUI INTERNACIONAL DE PROBLEMAS I MÈTODES D’HISTÒRIA DE LA LLENGUA. LA CONFIGURACIÓ SOCIAL DE LA NORMA LINGÜÍSTICA A L’EUROPA LLATINA
PUBLICACIÓN: Ferrando, A. / Nicolás, M. (eds.), *La configuración social de la norma lingüística a l’Europa Llatina*. Alacant, Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana, 2006; 301-341.
LUGAR DE CELEBRACIÓN: Valencia
ANO: 2002

AUTORES: X. H. Monteagudo Romero
TÍTULO: “La transición y las lenguas de España”
TIPO DE PARTICIPACIÓN: Comunicación
CONGRESO: SIMPOSIO INTERNACIONAL ‘MEMORIA LITERARIA DE LA TRANSICIÓN ESPAÑOLA’
PUBLICACIÓN: J. Gómez-Montero (ed.), *Memoria literaria de la Transición española*. Madrid / Frankfurt am Main, Iberoamericana / Vervuert, 2007; 184-205.
LUGAR DE CELEBRACIÓN: Berlín
ANO: 2003

AUTORES: X. H. Monteagudo Romero
TÍTULO: “Martín Sarmiento (1695-1772) perante a lingua e a filloxía portuguesa”
TIPO DE PARTICIPACIÓN: Comunicación
CONGRESO: ENCONTRO DE LINGÜÍSTICA HISTÓRICA E HISTÓRIA DA LÍNGUA PORTUGUESA
PUBLICACIÓN: Brito, A. M. / Figueiredo, O. / Barros, C. (orgs.), *Lingüística Histórica e História da Língua Portuguesa. Actas do Encontro de Homenagem a Maria Helena Paiva*. Porto, Faculdade de Letras (Universidade do Porto), 2004; 239-273.
LUGAR DE CELEBRACIÓN: Oporto
ANO: 2003

AUTORES: X. H. Monteagudo Romero
TÍTULO: “A lingua galega nos espazos urbanos. Situación e perspectivas”
TIPO DE PARTICIPACIÓN: Conferencia
CONGRESO: I Xornadas sobre lingua e usos: Lingua e cidade
PUBLICACIÓN: *Lingua e cidade. I Xornadas sobre lingua e usos*. Coruña, Universidade da Coruña, 2005; 65-82.
LUGAR DE CELEBRACIÓN: A Coruña
ANO: 2004

AUTORES: X. H. Monteagudo Romero
TÍTULO: “O Plan Xeral de Normalización da lingua galega: aspectos operativos”
TIPO DE PARTICIPACIÓN: Conferencia
CONGRESO: *IX Encontros para a normalización lingüística*
PUBLICACIÓN:
LUGAR DE CELEBRACIÓN: Santiago
ANO: 2005

AUTORES: X. H. Monteagudo Romero
TÍTULO: “O foro romance do Burgo de Caldelas (1228)”
TIPO DE PARTICIPACIÓN: Conferencia
CONGRESO: *A emerxencia do galego como lingua escrita*
PUBLICACIÓN: A. I. Boullón Agrelo (ed.), *Na nosa lyngoage galega. A emerxencia do galego como lingua escrita na Idade Media*. Santiago de Compostela: Consello da Cultura Galega / Instituto da Lingua Galega; 275-312.
LUGAR DE CELEBRACIÓN: Santiago
ANO: 2005

AUTORES: X. H. Monteagudo Romero
TÍTULO: “Ortografía *alfonsí*? Para a análise grafemática dos testemuños poéticos en galego da segunda metade do século XIII”
TIPO DE PARTICIPACIÓN: Conferencia
CONGRESO: ‘I Coloquio sobre crítica textual. A edición da Lirica Trobadoresca en Galicia’
PUBLICACIÓN: M. Ferreiro / C. P. Martínez Pereiro / L. Tato Fontaíña (eds.), *A edición da poesía trobadoresca en Galicia*. A Coruña: Baía Edicións; 141-60.
LUGAR DE CELEBRACIÓN: Isla de San Simón (Redondela)
ANO: 2006

AUTORES: X. H. Monteagudo Romero
TÍTULO: “Lengua(s) y sociedad en Galicia hoy: discursos, prácticas, poderes”
TIPO DE PARTICIPACIÓN: Conferencia
CONGRESO: Sprache, Literatur, Kultur: Autonomie und Vernetzung
PUBLICACIÓN: M. Doppelbauer / Peter Cichon (eds.), *La España multilingüe. Lenguas y políticas lingüísticas en España*. Wien, Praesens Verlag; 53-76.
LUGAR DE CELEBRACIÓN: Dresden (RFA)
ANO: 2007

AUTORES: X. H. Monteagudo Romero

TÍTULO: “Liber Sancti Iacobi y Vita Turpini”

TIPO DE PARTICIPACIÓN: Conferencia

CONGRESO: Der Jakobsweg und Santiago de Compostela in den Hansestädten und im Ostseeraum

PUBLICACIÓN: en prensa.

LUGAR DE CELEBRACIÓN: Kiel y Hamburgo (RFA)

ANO: 2007

AUTORES: X. H. Monteagudo Romero

TÍTULO: “O Foral de Castro Caldelas e a prosa notarial galega da Idade Media”

TIPO DE PARTICIPACIÓN: Conferencia

CONGRESO: O Condado de Lemos na Idade Media

PUBLICACIÓN: A. López Carreira (ed.), O Condado de Lemos na Idade Media. [s.l.:] Xunta de Galicia, Consellería de Innovación e Industria; 221-46.

LUGAR DE CELEBRACIÓN: Monforte de Lemos

ANO: 2007

AUTORES: X. H. Monteagudo Romero

TÍTULO: “Un estado, una nación, una lengua: crisis de un modelo”

TIPO DE PARTICIPACIÓN: Conferencia

CONGRESO: El valor identitario de las lenguas y de sus modalidades

PUBLICACIÓN: en prensa.

LUGAR DE CELEBRACIÓN: El Escorial (Madrid)

ANO: 2007

AUTORES: X. H. Monteagudo Romero

TÍTULO: “The Sociolinguistic Situation of Galician: A Presentation”

TIPO DE PARTICIPACIÓN: Conferencia

CONGRESO: Linguistic Colloquium

PUBLICACIÓN: en prensa

LUGAR DE CELEBRACIÓN: Santa Barbara (California-USA)

ANO: 2008

AUTORES: X. H. Monteagudo Romero

TÍTULO: “El alborcer de la lírica trovadoresca en el ámbito gallego-portugués”

TIPO DE PARTICIPACIÓN: Comunicación

CONGRESO: 44th International Congress on Medieval Studies

PUBLICACIÓN:

LUGAR DE CELEBRACIÓN: Kalamazoo (Michigan, USA)

ANO: 2009

AUTORES: X. H. Monteagudo Romero

TÍTULO: “O portugués como língua de contacto: situación do galego”

TIPO DE PARTICIPACIÓN: Conferencia

CONGRESO: ROSAE - I Congresso Internacional de Lingüística Histórica

PUBLICACIÓN: en prensa

LUGAR DE CELEBRACIÓN: Salvador de Bahia (Brasil)

ANO: 2009

AUTORES: X. H. Monteagudo Romero

TÍTULO: “O paso do oral ao escrito no galego dos inicios do século XIX”

TIPO DE PARTICIPACIÓN: Conferencia

CONGRESO: Simposio, *Lingua galega e comunicación nos inicios da Idade Contemporánea*

PUBLICACIÓN: *en prensa*

LUGAR DE CELEBRACIÓN: Santiago de Compostela

ANO: 2009

CONFERENCIAS / CURSOS / ACTIVIDADES ACADÉMICAS NO EIDO UNIVERSITARIO

- LETRAS GALEGAS 2000 (Vitoria/Gasteiz, 2000)
Organizado por: Universidad del País Vasco / Euskal Herriko Unibertsitatea
  - Conferencia: “Obra ensayística de Castelao, con especial atención a *Sempre en Galiza*”
  - Conferencia: “La contribución de Castelao al nacionalismo gallego”
- CURSO DE VERÁN ‘PLURILINGÜISMO NA EUROPA ROMÁNICA’ (Santiago, 2000)
Organizado por: Universidade de Santiago de Compostela
  - Conferencia: “Bilingüismo, diglosia, conflicto: a súa aplicación ao caso galego”
- SEMINARIO ‘CANDO A HISTORIA É PRESENTE: CASTELAO’ (Pontevedra, 2000)
Organizado por: Universidad Internacional Menéndez Pelayo / Universidade de Vigo
  - Conferencia: ‘Lingua e nación en Castelao’
- SEMINÁRIO SOBRE O PROCESSO DE ESTANDARDIZAÇÃO DO GALEGO MODERNO (Coímbra, 2001)
Organizado por: Centro de Estudos de Lingüística Geral e Aplicada- Faculdade de Letras- Universidade de Coimbra
- III XORNADAS GALEGAS: “APROXIMAÇÃO À LINGÜÍSTICA GALEGA” (Braga, 2001)
Organizado por: Centro de Língua e Cultura Galegas / Instituto de Letras e Ciências Humanas – Universidade do Minho
  - Conferencia: “Situação social do galego na actualidade”
- CURSO ‘AS LINGUAS DA PENÍNSULA IBÉRICA’ (Arrábida-Portugal, 2001)
Organizado por: Cursos da Arrábida / Portugal- Universidade de Verão
  - Conferencia: “O porvir do idioma galego”
  - Publicada en: Mateus, M. H. Mira (ed.), *As línguas da Península Ibérica*, 19-32. Edições Colibri, Lisboa, 2002.
- V ENCONTROS PARA A NORMALIZACIÓN LINGÜÍSTICA (Santiago, 2001)
Organizado por: Consello da Cultura Galega
  - Monteagudo, H., “Políticas lingüísticas e planificación en Galicia. Presentación do IPLN”
- COLOQUIO OTERIANO: A LITERATURA DE FICCIÓN (Barcelona, 2001)
Organizado por: Fundación Otero Pedrayo / Consello da Cultura Galega
  - Relatorio: “As linguas da creación oteriana”
- CONGRESO INTERNACIONAL ‘O EXILIO GALEGO’ (Santiago de Compostela, 2001)
Organizado por: Consello da Cultura Galega.
  - Secretario do Comité organizador: H. Monteagudo
  - Conferencia: “As vocacións de Castelao”
- L’ARRENAVIDA DE LAS LENGAS EN L’EURÒPA DEU SEGLE XXIAU (Vilhèra-Pau, 2001)
Organizado por: Institut Occitan
  - Relatorio: “Lenga regionau e paisatge lingüistic”
- FIRST JOINT COLLOQUIUM ON ‘MARTIN SARMIENTO Y LA CULTURA DEL SIGLO DE LA ILUSTRACIÓN’ (New York, 2002)

- Organizado por: Graduate Center- The City University of New York / Consello da Cultura Galega
- Conferencia: “Martín Sarmiento, ilustración de la lengua gallega”
  - CURSO DE SEMINARIOS DE POSGRADO 2001-2002 (Amberes, 2002)
    - Organizado por: Instituto de Estudios Hispánicos- Universitair Centrum Antwerpen
    - Conferencia: “Galicia en América, siglos XIX y XX”
      - Conferencia: “Santiago y la cultura europea”
  - XORNADAS DE LINGÜÍSTICA GALEGO-PORTUGUESA (Salamanca, 2002)
    - Organizado por: Universidad de Salamanca
    - Monteagudo, H., “Noticia do orixinal autógrafo das *Coplas galegas* de Martín Sarmiento”
  - CURSO DE SEMINARIOS DE POSGRADO 2002-2003 (Amberes, 2002)
    - Organizado por: Instituto de Estudios Hispánicos- Universitair Centrum Antwerpen
    - Conferencia: Galicia en América
      - Conferencia: Martín Sarmiento, la sombra de la Ilustración
  - PROGRAMA DE PÓS-GRADUAÇÃO EM LETRAS E LINGÜÍSTICA (Universidade de Salvador de Bahia, 2004)
    - Organizado por: Instituto de Letras- Universidade Federal da Bahia
    - Conferencia: “A trajetória do idioma galego e a sua situação atual”
  - 6ª BIENAL INTERNACIONAL DO LIVRO DO CEARÁ: DA IBERIA À AMÉRICA (Fortaleza do Ceará, Brasil, 2004)
    - Organizado por: Secretaria da Cultura- Governo do Estado do Ceará
    - Conferencia: “A cultura galega hoje”
  - CONGRESO INTERNACIONAL ‘POLÍTICAS CULTURALES E INTEGRACIÓN REGIONAL’ (Buenos Aires, 2004)
    - Organizado por: Instituto de Lingüística/ Instituto de Ciencia Antropológicas /Instituto Interdisciplinario de Estudios e Investigaciones de América Latina- Universidad de Buenos Aires / Asociación Argentina de Semiótica
    - Sesión Plenaria: “Políticas lingüísticas e integración”
  - SIMPOSI ‘LA RENOVACIÓ DE LES POLÍTQUES CULTURALS A LA UNIÓ EUROPEA’ (Barcelona, 2004)
    - Organizado por: Eurocongrés 2000- Fundacio Catalano-Occitana
    - Relatorio: “Identidades y diversidad cultural en el marco de la Unión Europea”
  - SEMINARIU INTERNATZIONALE ‘FAEDDADORES E LIMBAS’ (Macumere- Sardeña, 2004)
    - Organizado por: Ufitziu de sa Limba Sarda
    - Relatorio: “Situazione attuale de sa limba gallega”
  - LAS IDENTIDADES CULTURALES DE LA ESPAÑA DE HOY: GALICIA (Santa Bárbara, USA, 2005)
    - Organizado por: Departamento de Estudios Hispánicos y Luso-brasileños de la Universidad de California-Campus de Santa Bárbara
    - Conferencia: “Lengua gallega e identidad cultural de Galicia”
  - “A cultura e a lingua galega baixo o franquismo”.

- Conferencia, Universidade Federal de Bahia (Brasil), 2008.
- “25 años de cultura gallega (1983-2008): de la resistencia hacia la normalización”.
  - Conferencia, Instituto Cervantes de Salvador de Bahia (Brasil), 2008.
- “Galego e portugués-brasileiro: historia e porvir”
  - Conferencia, Universidade de S. Paulo (Brasil), 2008.
- “Sociolingüística gallega: la situación actual de la lengua gallega”.
  - Conferencia, University of California - Santa Barbara, Department of Iberian and Latinoamerican Studies, 2008.

CARGOS PÚBLICOS E OUTRAS ACTIVIDADES DE RELEVO

- Membro numerario (eleito) da Real Academia Galega, 30 abril, 2010.
- Coordinador do Programa Oficial de Posgrao Interuniversitario ‘Máster en Política Lingüística e Planificación da Lingua Galega’ (2008-09), Universidades de Santiago, A Coruña e Vigo.
- Director do ‘Arquivo de Planificación Lingüística / Centro de Documentación Sociolingüística de Galicia’ (Consello da Cultura Galega), desde 1998.
- Membro da Sección de Lingua do ‘Consello da Cultura Galega’ desde 1996. Coordinador da mesma desde 1998.
- Membro do Plenario do ‘Consello da Cultura Galega’ desde 1998.
- Secretario do ‘Consello da Cultura Galega’ desde 1999, reelixido en 2004.
- Membro dende 1989 do Consello de Redacción de *Grial. Revista Galega de Cultura*, de periodicidade trimestral (publicada pola Editorial Galaxia). Co-director desta publicación desde enero de 2003.